

Asia: VN/30556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (maasta poistaminen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitysluonnoksen mukaan ehdotetuilla muutoksilla pyritään tehostamaan laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden maasta poistamista ja selkiyttämään ulkomaalaislain maasta poistamista koskevaa sääntelyä. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muun ohella, että muissa kuin turvapaikka-asioissa tehtävien maasta karkottamista koskevien päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että ne voitaisiin panna täytäntöön nykyistä nopeammin.

Karkottamispäätökset tulisivat esitysluonnoksen mukaan täytäntöönpanokelpoisiksi 30 päivän kuluttua tiedoksiannosta, jolloin ne voitaisiin panna täytäntöön nykyistä nopeammin. Esitysluonnoksessa on arvioitu tämän johtavan täytäntöönpanon kieltämistä ja keskeyttämistä koskevien hakemusten huomattavaan kasvuun, mikä lisäisi hallinto-oikeuksien työmäärää ja aiheuttaisi suoraan taloudellisia vaikutuksia. Vaikutustenarvioinnissa on pidetty todennäköisenä, että niissä tapauksissa, joissa karkottamispäätöksen täytäntöönpanoon on nyt liittynyt automaattinen lykkäävä vaikutus, haettaisiin jatkossa täytäntöönpanokieltoa.

Nykytilanteeseen verrattuna täytäntöönpanoharkinta tulisi tehtäväksi paitsi useammin niin myös oikeudellisesti aiempaa vaativammissa tilanteissa, mikä edelleen lisää hallinto-oikeuksien työmäärää. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan näiden kiireellisten ja välittömiä toimia vaativien asioiden määrän huomattava lisääntyminen tulee hallinto-oikeuksien työmäärän kasvun ohella myös vaikeuttamaan niiden ratkaisutoimintaa muuttamalla toiminnan painopistettä ja tekemällä toiminnan suunnittelusta aiempaa vaikeammin ennakoitavaa.

Vaikka esitettyjen muutosten vaikutusta hallinto-oikeuksien työmäärään on vaikeaa tarkasti ennustaa, nykytiedoilla jo pelkästään hakemusmäärän on syytä arvioida lisääntyvän nykyiseen nähden moninkertaisesti ja näin ollen vaikutukset tulevat olemaan joka tapauksessa olemaan merkittävät.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pitää erittäin tärkeänä, että hallinto-oikeuksille turvataan näiden asioiden joutuisaan käsittelyyn vaadittavat resurssit. Hallinto-oikeus pitää esitysluonnoksessa arvioitua laskennallista lisäresurssitarvetta alimitoitettuna. Huomioon tulee ottaa esitysluonnoksessa mainittu asioiden jakautuminen useisiin hallinto-oikeuksiin sekä täytäntöönpanokieltohakemusten vaativuuden muutos. Esitysluonnoksen mukaan lain ehdotetaan tulemaan voimaan 12.6.2026. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus huomauttaa, ettei sille ole osoitettu tälle vuodelle tämän edellyttämää lisämäärärahaa.

Resursoinnin riittävyyttä arvioitaessa huomioon tulee ottaa myös muut ulkomaalaislakiin tehdyt ja parhaillaan suunnitteilla olevat muutokset, kuten hallinto-oikeuksille EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (pakti) soveltamisen myötä tulevat velvoitteet ja näiden mahdolliset yhteisvaikutukset.

Niemi Juhana
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Terho Jenni
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus